

***МЕЂУНАРОДНИ ДАН МАТЕРЊЕГ
ЈЕЗИКА***

Радио: Стефан Цвијетиновић

МЕЂУНАРОДНИ ДАН

21. фебруар је од 1999. међународни Дан матерњег језика. Подсетимо да је прокламован као сећање на студенте који су 21. фебруара 1952. године убијени у Даки у Источном Пакистану, (данас Бангладешу), јер су протестовали због тога што њихов матерњи језик није проглашен за званични.

Чланице организације УН за образовање, науку и културу (УНЕСКО) обележавају тај дан како би указале на значај поштовања основног људског права, а то је оно које нам обезбеђује да можемо у свим приликама да се користимо својим матерњим језиком, а тиме и да негујемо језичку културу заједнице којој припадамо.

Истовременено чланице УНЕСЦА на овај дан промовишу мултикултуралност и вишејезичност као богатство одређене територије, а не бременитост међусобног неразумевања због језичке баријере. Једна од некад веома успешних језичких политика на територији западног Балкана подстицала је осим учења страних језика и учење језика средине у школама како би се деца боље међусобно разумела. И то не само да су припадници мањинских језика учили језик већине, већ и обрнуто, припадници већинског учили су језике мањина, као што су и припадници мањина учили друге мањинске језике који су били у употреби у одређеној средини.

Јединствен пример како се подстиче мултикултурализам и интеркултурални дијалог и смањују потенцијалне тензије у друштву провоциране национализмом и популизмом.

Дакле, на овај дан посебну пажњу требало би посветити праву националних мањина на употребу матерњег језика у школству, култури, медијима што им омогућава чињеница да је у Србији у 42 јединице локалне самоуправе у службеној употреби око 10 језика националних мањина. Углавном у Војводини.

„Да се нисам сродила већ у детињству са језичким благом нашег језика, ко зна да ли бих испевала онолике мелодије сличне мелодијама какве се чују у природи.“

Десанка Максимовић

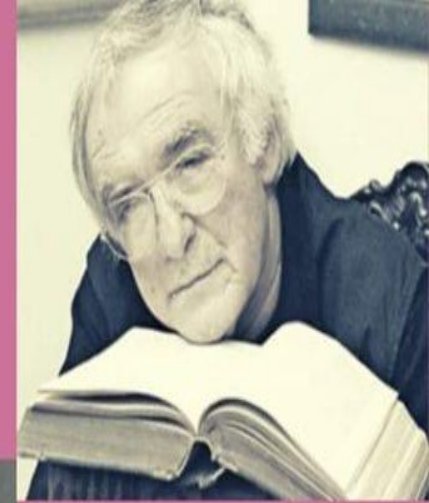
Међународни дан матерњег језика

21. фебруар

„Волите српски језик свакога дана помало. Српски језик нема никога другог осим нас.“

Душко Радовић

„Када ми се неки писац хвали како перфектно говори шест језика обично му саветујем да се запосли на некој хотелској рецепцији. Тамо чезну за таквима! Ја, лично, имам великих мука и са матерњим. Једва нађем речи које су ми потребне за сва чуда која нам се догађају.“

Момо Капор

СРПСКИ ЧАСКОМ

Најприсутније остваривање права на употребу матерњег језика код нас је у сфери образовања. Према најновијим подацима Канцеларије за људска и мањинска права, у предшколским установама у Србији на 10 језика националних мањина образује се више од 10.000 деце. У основним школама, настава се изводи на 13 мањинских језика и обухвата више од 45.000 деце, а у средњим школама више од 13.000 младих наставу похађа на језику своје националне мањине. Опет већина је у Војводини.

Међународни дан ма

21. фебруар

Аа Бб Вв Гг Дд
Ее Жж Зз Ии Јј Кк
Лл Мм Нн Оо
Пп Рр Сс Тт Уу
Фф Хх Цц Чч Џџ Шш

МОЈА
ЋИРИЦА

Једна од основних области употребе матерњег језика осим у образовању и неговању културног наслеђа су медији. У Србији излази више од 100 штампаних гласила на 16 језика мањина, много мање радијских станица, свега неколико телевизијских, као и независних продукција.

Националне мањине нису присутне на интернету онолико колико би се очекивало с обзиром да је то једна од препорука за остајање у сфери јавног информисања након масовног гашења, пре свега у Војводини, општинских информативних центара. Подсетимо да је још деведесетих само у Војводини радило 33 вишејезичне радијске станице и излазило десетак локалних вишејезичних новина од којих су неке биле веома угледне попут Суботичких, Сомборских, Зрењанинских и Кикиндских новина.

*"Волимо српски језик сваког дана помало,
српски језик нема никог другог осим нас."*

Душко Радовић

Кључне 2015. практично су угашене све вишејезичке радијске станице јер у процесу приватизације није било заинтересованих за њих пошто ниту су имале довољан аудиторијум да би биле тржишно одрживе, нити су у власништву имале “интересантну” некретнину евентуалном новом власнику који је при куповини морао још и да се обавезе да ће задржати исту делатност најмање пет година и да неће отпуштати раднике.

Недовољно осмишљен модел како се то тада називало “изласка државе из власништва у медијима” је за оне на језицима националних мањина било потпуно погубно јер није постојала добра и одржива подршка власти да сами новинари могу да откупе медиј у којем су радили.

Резултати овог наопаког процеса данас су и те како видљиви. Финансирање медија на језицима мањина је нестабилно тако да је мало оних независних од мањинских елита и националних савета који чланом 19 Закона о локалној самоуправи могу да „оснивају установе и привредна друштва ради остваривања права на јавно информисање на језику националне мањине”

ХВАЛА НА ПАЖЊИ